

XV seminarium Laboratorium Partycypacji Obywatelskiej na temat ewaluacji procesów partycypacyjnych

Warszawa, 18-19 marca 2014

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” we współpracy z Fundacją Inicjatyw Społeczno -Ekonomicznych

Spis treści

Opracowanie broszury: Maria Nowak, Maria Perchuć, Ewa Stokłuska	Wstęp	3
Współpraca: Joanna Krajewska	Prelegenci	5
Zdjęcia: zespół Laboratorium Partycypacji Obywatelskiej, Jan Mencwel	Wystąpienia prelegentów	6
Materiały filmowe: Filip Konecki	ABC ewaluacji	9
Redakcja i korekta: Ewa Serzysko	Podsumowanie dyskusji z uczestnikami	12
Skład i łamanie: Studio Kotbury, www.kotbury.pl	Syllabus, czyli polecane publikacje i przykłady procesów partycypacyjnych	18
	Uczestnicy seminarium	19
	Realizatorzy projektu „Kurs – Partycypacja!”	21

Warszawa 2014

Seminarium zostało zorganizowane w ramach projektu „Kurs – Partycypacja!”, współfinansowanego przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej oraz ze środków Fundacji im. Stefana Batorego.

Wstęp

Link do reportażu:

<https://www.youtube.com/watch?v=Ats-dIEJfPE>

Niniejsza broszura jest podsumowaniem XV seminarium Laboratorium Partycypacji Obywatelskiej, które odbyło się w dniach 18-19 marca 2014 r. i poświęcone było ewaluacji procesów partycypacyjnych. Partnerem Stoczni w realizacji przedsięwzięcia była Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych. Było to już piętnaste seminarium organizowane w ramach Laboratorium Partycypacji Obywatelskiej, działającego przy Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”. Publikacja może służyć uczestnikom spotkania do utrwalenia i pogłębienia wiedzy nabytej w czasie seminarium. Mamy także nadzieję, że będzie pomocna dla osób, które nie brały w nim udziału, a są zainteresowane poruszaną tematyką.

Podczas seminarium rozważaliśmy zalety wprowadzania elementów ewaluacji do działań partycypacyjnych, a także – na czym polega specyfika ewaluacji w przypadku tych procesów.

Podjęcie dyskusji na ten temat jest szczególnie ważne, gdy znacząco rośnie liczba podejmowanych w Polsce działań partycypacyjnych, natomiast niewiele wiadomo o próbach ich ewaluacji.

Z opublikowanych w 2011 r. wyników Badania Efektywności Mechanizmów Konsultacji Społecznych (Millward Brown/Stocznia, 2010-2011 [link do raportu z badań](#)) wynika, że ponad 60 proc. badanych urzędników odpowiadających w swoich instytucjach za procesy konsultacji społecznych, nie prowadziło ewaluacji wcale lub prowadziło ją bardzo rzadko, a 90 proc. z tych, którzy ją prowadzili, czyniło to w formie wewnętrznych spotkań zespołu.

Tymczasem działania ewaluacyjne są kluczowe dla podnoszenia jakości partycypacji w Polsce. Procesy partycypacyjne powinny uwzględniać aspekt samodoskonalenia – do tego jednak niezbędne jest wpisanie w ich logikę namysłu nad skutkami działań oraz zastanowienia, co można poprawić, aby na przyszłość lepiej realizować założone cele.

Szczególną uwagę podczas spotkania poświęciliśmy kilku, naszym zdaniem kluczowym, pytaniom:

- czemu ma służyć ewaluacja działań partycypacyjnych?
- jak zachęcać do uczestnictwa mieszkańców, organizatorów procesów partycypacyjnych oraz władze lokalne?
- w którym momencie procesu partycypacyjnego rozpocząć ewaluację?
- jakie techniki i metody ewaluacyjne stosować przy różnego typu działaniach partycypacyjnych?

Odpowiedzi na powyższe pytania pojawiły się w wystąpieniach zaproszonych gości i w trakcie dwóch bloków warsztatowych z udziałem doświadczonych badaczy Stoczni prowadzących na co dzień ewaluacje oraz gości zagranicznych.

Prelegenci

Magda Biejat

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”

Maja Durlik

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”

Grzegorz Justyński

Biuro ds. Partycypacji Społecznej, Urząd Miasta Łodzi

Łukasz Ostrowski

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”

Marc Parés

Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona
(Hiszpania)

Marilyn Taylor

Institute for Voluntary Action Research
(Wielka Brytania)

Wystąpienia prelegentów

Prezentacja Marilyn Taylor
do pobrania [tutaj](#)

W tematykę ewaluacji wprowadziła uczestników Marilyn Taylor z Institute for Voluntary Action Research.

W wystąpieniu przedstawiła efekty swojej czterdziestoletniej pracy w obszarze ewaluacji i pokazała, dlaczego właściwe podejście do ewaluacji przynosi korzyści wszystkim działaniom, które są jej przedmiotem. Jej zdaniem ewaluacja powinna być traktowana jako nieodłączny element działań partycypacyjnych. Wskazała także szereg ważnych pytań, przed którymi stanąć musi osoba realizująca ewaluację:

- Jakie są kluczowe zasady wynikające z ewaluacji?
- Dlaczego warto ewaluować podejmowane działania?
- Jakimi metodami zbierać dane w ramach ewaluacji?
- Dlaczego warto używać w ewaluacji metod partycypacyjnych?
- Skąd wiemy, że ewaluacja była skuteczna?
- Jak ważne jest dokładne określenie celów procesu i działanie w oparciu o dokładny plan?
- Jak angażowanie lokalnej społeczności pomaga w procesie ewaluacji?
- Jakie są dodatkowe wyzwania w ewaluacji partycypacji?

Po wprowadzeniu uczestnicy wysłuchali dwóch wystąpień prezentujących przykłady ewaluacji procesów partycypacyjnych z Polski i Hiszpanii.

Prezentacja Grzegorza Justyńskiego do pobrania [tutaj](#)

W pierwszym z nich zaprezentowany został proces ewaluacji budżetu obywatelskiego w Łodzi. O działaniach w ramach budżetu, ich ewaluacji i wynikających stąd propozycjach zmian w następnej edycji opowiedział **Grzegorz Justyński** z Biura ds. Partycypacji Społecznej przy Urzędzie Miasta Łodzi.

Prezentacja Marca Parés do pobrania w języku [polskim](#) i [angielskim](#)

W drugim wystąpieniu **Marc Parés** z Universitat Autònoma de Barcelona przedstawił działania mające na celu wyznaczenie części miejskiego budżetu wraz z mieszkańcami hiszpańskiej miejscowości Figaro na działania zaprojektowane przez Katalończyków. Ewaluacja procesu została przeprowadzona w ramach badania realizowanego przez UAB. Prezentacja pokazała, jak duży wpływ na proces kształtowania budżetu partycypacyjnego ma ogólna sytuacja finansowa regionu, a uzyskanie świadomości tych uwarunkowań było możliwe właśnie dzięki ewaluacji.

Drugiego dnia uczestnicy mogli wybierać pomiędzy dwoma równoległymi warsztatami.

Prezentacja z warsztatów **Marilyn Taylor** do pobrania w języku [polskim](#) i [angielskim](#)

Pierwszy z nich, dotyczący ewaluacji jako narzędzia zmiany, poprowadziła **Marilyn Taylor**. Oprócz zapoznania się z założeniami „teorii zmiany”, uczestnicy warsztatu mieli również okazję dyskutować o prowadzonych przez siebie procesach, próbując odnieść je do ww. teorii.

Drugi warsztat, prowadzony przez **Marca Parés**, dotyczył specyfiki ewaluacji w procesie realizacji budżetu partycypacyjnego i opierał się na analizie doświadczeń z hiszpańskiego miasteczka Figaro oraz na dyskusji o doświadczeniach uczestników z udziału w procesach tworzenia budżetu partycypacyjnego w kilku polskich miastach (m.in. Krakowie, Warszawie, Białymstoku). Jako materiał wyjściowy posłużyła prezentacja przedstawiona przez prowadzącego warsztat w pierwszym dniu seminarium (patrz s. 7).

ABC ewaluacji

Prezentacja wykorzystywana w trakcie warsztatów jest do pobrania [tutaj](#)

Ponieważ większość uczestników seminarium, na co dzień zajmując się realizacją procesów partycypacyjnych, nie miała wielu doświadczeń w dziedzinie ewaluacji, ważnym elementem programu pierwszego dnia były warsztaty pt. „Pierwsze kroki w planowaniu ewaluacji wybranych procesów partycypacyjnych”, poprowadzone przez **Łukasza Ostrowskiego, Maję Durlik i Magdę Biejat** – ewaluatorów ze Stoczni. Warsztaty miały na celu wprowadzenie uczestników w tematykę ewaluacji: dyskutowano o celach działań ewaluacyjnych, pytaniach, jakie warto stawiać w badaniach ewaluacyjnych oraz różnych metodach pozyskiwania danych w ramach ewaluacji. Uczestnicy grup warsztatowych starali się przełożyć zdobytą wiedzę na praktykę, przygotowując ewaluację trzech wybranych procesów partycypacyjnych.

Poniżej zamieszczamy krótkie wprowadzenie do tematyki ewaluacji stworzone przez ewaluatorów ze Stoczni i mogące służyć jako podstawa jej planowania (do przeczytania również na stronie <http://partycypacjaobywatelska.pl/abc-partycypacji/>)

Czemu służy ewaluacja?

Ewaluacja służy przede wszystkim **nauce**, czyli uczeniu się poprzez doświadczenia z realizacji procesu. Ewaluacja powinna też sprzyjać **refleksji, czyli ciągłemu myśleniu o tym, co chcemy osiągnąć, jak chcemy to zrobić**, co działa w naszym procesie, a co nie. Jest to szczególnie istotne w przypadku procesów partycypacyjnych, którym towarzyszy wiele elementów ryzyka, czyli kwestii pojawiających się dopiero w trakcie projektu, których nie przewidzieliśmy, a które chcielibyśmy w przyszłości wykorzystać po to, by kolejny projekt z elementami partycypacji zrealizować lepiej.

Jak myśleć o ewaluacji w praktyce?

W myśleniu o ewaluacji, która ma spełniać funkcję uczenia się, można wyróżnić trzy etapy:

1. **Planowanie ewaluacji**

O ewaluacji należy myśleć jeszcze przed rozpoczęciem realizacji projektu. Nie należy planować ewaluacji, kiedy zmierza on już ku końcowi. Dobrą praktyką jest – zanim jeszcze zostaną podjęte jakiegokolwiek działania – spotkanie w zespole organizującym proces i namysł nad tym, do czego służyć ma nam ewaluacja i jak się do niej przygotować.

Myślenie o ewaluacji zwykle zaczyna się od powrotu do opisu celów procesu i sposobów na ich osiągnięcie. Kolejnym elementem zespołowej refleksji powinna być refleksja nad informacjami, które powinniśmy zebrać, jeśli chcemy wynieść nowe doświadczenia z naszej pracy. Pomóc w tym może próba sformułowania dobrych pytań ewaluacyjnych.

Z wielu przychodzących do głowy pytań ewaluacyjnych zwykle trzeba wybrać kilka dla nas najważniejszych, a następnie zastanowić się nad tym, jak możemy na te pytania odpowiedzieć. Lepiej nie zaczynać od poszukiwania konkretnego rozwiązania (np. zrobienia ankiety), ale od wiedzy, którą chcemy uzyskać.

2. **Zbieranie informacji potrzebnych do ewaluacji przez cały czas trwania projektu**

W trakcie procesu pojawia się wiele okazji do zbierania informacji przydatnych przy ewaluacji – można robić badania jakościowe, ankiety, rozmawiać z uczestnikami, spotykać się, dyskutować. Wachlarz technik i narzędzi do zbierania informacji, które w ewaluacji się przydadzą jest szeroki.

Często, poza tradycyjnymi formami ewaluacji, można znaleźć (samemu lub po konsultacji z badaczem) inne sposoby odpowiadania na postawione na początku pytania.

3. **Namysł nad tym, co wynika z zebranych informacji**

Kiedy mamy już materiał do refleksji (wyniki ankiet, rozmów, badań, warsztatów), trzeba wygospodarować czas, aby cały materiał przedyskutować. Należy stworzyć przestrzeń i znaleźć czas, by się uczyć, czyli wrócić do pytań, które postawiliśmy na początku, np:

- Czy cel naszego procesu został osiągnięty?
- Czy działania, które zostały podjęte w ramach procesu były najwłaściwszą ścieżką do osiągnięcia założonego celu?
- Czy nasz proces zaangażował odpowiednią i wystarczająco dużą grupę odbiorców?
- Czy uczestnicy są zadowoleni z udziału w procesie?

Podsumowanie dyskusji z uczestnikami

Podsumowując seminarium, podzieleni na trzy grupy uczestnicy zastanawiali się nad argumentami, przy użyciu których można przekonać trzy grupy kluczowych aktorów zaangażowanych w procesy partycypacyjne do podejmowania ewaluacji: **władze**, które zwykle odpowiadają za uruchomienie procesów partycypacyjnych, bezpośrednich **organizatorów** partycypacji, np. lokalnych urzędników lub przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz „**zwykłych**” **mieszkańców**, którzy angażują się w sam proces partycypacyjny, ale nie zawsze chcą brać udział w jego ewaluacji. W toku dyskusji wszystkie grupy uznały, że najlepiej przekonywać do ewaluacji pokazując korzyści, jakie mogą z niej płynąć dla poszczególnych grup.

Korzyści z ewaluacji dla władz odpowiedzialnych za procesy partycypacyjne

W dyskusji nad argumentami przemawiającymi do władz, uczestnicy zwrócili uwagę, że warto zaczynać rozmowy od argumentów „pragmatycznych”, w tym tych, odwołujących się do potencjalnych korzyści wizerunkowych, i dopiero na nich budować argumentację opartą na wartościach.

- **Władza stosująca ewaluację swoich działań postrzegana jest jako władza „ucząca się”, chcąca poprawiać swoje działanie**, co buduje jej pozytywny społeczny wizerunek;
- **Umiejętność przyjęcia uwag krytycznych i przyznania się przez władze do błędów może być pozytywnie odbierane przez mieszkańców**: daje poczucie otwartości, szczerości i buduje zaufanie, zmniejszając bariery na linii władza-obywatele;
- **Ewaluacja wskazuje na myślenie perspektywiczne**, nastawione na zmiany i podnoszenie jakości usług, a więc działanie nie tylko doraźne, ale nastawione na długofalowe korzyści i autentyczną zmianę;
- **Ewaluacja pomaga ocenić efektywność wydatkowania publicznych pieniędzy** przeznaczonych na realizację procesu partycypacyjnego;
- Ewaluacja może być ważnym elementem podczas rozmów między przełożonymi a podwładnymi: dla podwładnych stanowi potwierdzenie podjętych przez nich decyzji (np. finansowych), a dla przełożonych – narzędzie kontroli pracy wydziałów;
- **Ewaluacja pozwala porównywać wyniki działań między samorządami, co z kolei wprowadza pewien element pozytywnej rywalizacji między poszczególnymi jednostkami i napędza je do działania**;
- **Ewaluacja jest standardem w działaniach partycypacyjnych w krajach zachodnich** - warto zatem podążać za trendami i promować takie działania również w Polsce;
- Ewaluacja dostarcza wyników i wniosków na temat podejmowanych działań, które można przedstawiać publicznie, prezentować jako pewien „produkt medialny”;

- Wyniki ewaluacji dobrze pomyślanego i poprowadzonego procesu dają możliwość „pochwalenia się” takimi inicjatywami i budowania dla nich poparcia społecznego. W najbardziej pragmatycznym wymiarze, wyniki ewaluacji mogą pełnić funkcję „karty przetargowej” – zarówno w rozmowach z przełożonymi, jak i mieszkańcami (pod warunkiem, że są rzetelne, a nie fasadowe i sztucznie pochlebne);
- **Wychwycenie ewentualnych błędów w procesie przez organizatora lub odpowiedzialne za niego władze pozwala odpowiednio wcześniej ustalić, co wymaga zmiany i podjąć stosowne środki zaradcze.** Z punktu widzenia pragmatyki politycznej, pozwala to władzom na zapobiegnięcie ewentualnej krytyce ze strony oponentów politycznych.

Korzyści z ewaluacji dla organizatorów procesów partycypacyjnych

- **Ewaluacja dostarcza organizatorom cennej wiedzy** o zrealizowanym procesie, **którą można wykorzystać przy planowaniu kolejnych działań lub wprowadzaniu zmian do kolejnych edycji procesu** – aby je usprawnić, podnieść ich jakość, zadbać o jeszcze lepszą realizację założonych celów;
- **Ewaluacja pozwala ustalić, czy proces miał sens** – czy pozwolił na realizację założonych celów, był efektywny ze względu na koszty i rezultaty, czy jego skutkiem jest realna zmiana, a więc dostarcza wiedzy o tym, **czy warto kontynuować działania;**

- **Ewaluacja pozwala wskazać dobre i złe elementy procesu**, pozwala wypunktować konkretne elementy, które warto powtarzać, lub które trzeba w przyszłości zmodyfikować;
- **Ewaluacja pomaga ocenić, czy efektywnie wykorzystano zasoby** (finansowe, technologiczne, ludzkie) **przeznaczone na działanie partycypacyjne**;
- Wkomponowana w strukturę procesu partycypacyjnego na wszystkich etapach, **ewaluacja daje możliwość wprowadzania zmian w trakcie jego trwania, unikania popełniania kolejnych błędów i minimalizowania nawarstwiania się trudności**;
- Ewaluacja pomaga uchronić się przed działaniem rutynowym i schematycznym, nadaje procesowi partycypacyjnemu żywotności i dynamiki;
- **Gdy ewaluacja od początku towarzyszy procesowi partycypacyjnemu, jest dobrze i mądrze zaplanowana, a organizatorzy zachęcają uczestników procesu do włączenia się, budują swój obraz jako poważnie traktujących mieszkańców** – dają sygnał, że zależy im na zdaniu obywateli, że przewidują ulepszenia i zmiany;
- Ewaluacja jest też **okazją i szansą na wzmocnienie komunikacji pomiędzy organizatorami a uczestnikami procesu partycypacyjnego** – do budowania sieci kontaktów i zwiększania zaufania mieszkańców do działań partycypacyjnych;
- Ewaluacja wewnętrzna może być **wzmocnieniem dla zespołu realizującego proces**;
- Działanie ewaluacyjne może służyć jako **narzędzie budowy pozytywnego wizerunku organizatora procesu** – poprzez promowanie go, pokazywanie pozytywnych wartości płynących z organizowanych działań;
- **Dzięki ewaluacji organizatorzy mogą zdiagnozować obszary, w których potrzebują dodatkowego wsparcia w swoich dalszych działaniach**, np. merytorycznego czy finansowego.

Korzyści z ewaluacji dla mieszkańców uczestniczących w procesach partycypacyjnych

- **Ewaluacja stwarza przestrzeń do wyrażenia przez mieszkańców opinii na temat jakości procesu partycypacyjnego**, w którym brali udział: podzielenie się odczuciami na temat tego, co się udało, a co nie wyszło oraz wskazania elementów, które można poprawić. Ich opinia może wpłynąć na kształt kolejnych procesów. Warto podkreślać znaczenie ich głosu, zachęcając do udziału w procesie ewaluacji, np. „Bez ciebie proces może być uboższy”, „Ty masz wiedzę, która nas interesuje”;
- Angażując się w ewaluację, mieszkańcy **biorą udział w działaniu, którego celem jest wypracowanie lepszych rozwiązań dla ich społeczności** (np. w warsztacie, który pomaga władzom miasta podsumować proces, który przeprowadziły);
- Ewaluacja może stanowić dla uczestników procesu partycypacyjnego swoisty „**wentyl bezpieczeństwa**”, gwarantując, że w całym procesie **nadejdzie moment, w którym będzie możliwość rozmowy o trudnych sprawach w bezpieczny sposób**;
- **Ewaluacja może być „łatwa i przyjemna” i należy planować ją tak, by była możliwie najmniej uciążliwa dla uczestników procesu partycypacyjnego** (należy więc unikać sytuacji, w której ankieta ewaluacyjna zbyt długo wczytuje się na stronie internetowej, są w niej niezrozumiałe, za długie pytania itp.);

Należy pamiętać, by mówić **o korzyściach z uczestnictwa w ewaluowaniu procesów partycypacyjnych, a nie tylko uczestnictwa w samym procesie partycypacyjnym.**

Dodatkowe komentarze dotyczące tego, jak mówić o ewaluacji:

- Nie należy utożsamiać ewaluacji wyłącznie ze słowem „ocena”. Ważny jest też potencjał zmiany, którą za sobą niesie – to, jak rezultaty ewaluacji mogą przełożyć się na dalsze działania, funkcjonowanie samorządu – ten wymiar ewaluacji warto akcentować, mówiąc o niej do grup, które chcemy zaangażować.
- Warto zmienić myślenie o ewaluacji z „negatywnego”, akcentującego jej wymiar krytyczny i skupianie się na tym, co nie wyszło, na „pozytywne” wskazujące na to, co się udało i jest warte powtarzania, a także na to, co dzięki ewaluacji może dopiero stać się lepsze.
- Ważne jest podkreślenie aspektu innowacyjności, jaki zapewnia działaniom partycypacyjnym ewaluacja, sprawiając, że organizatorzy i uczestnicy zachęceni są do myślenia w kategoriach zmiany, postępu i nastawienia na przyszłość.

Syllabus

czyli polecane publikacje i przykłady procesów partycypacyjnych

PRZYKŁADY PROCESÓW

Opis procesu do [pobrania](#)

1. Ewaluacja budżetu obywatelskiego w Łodzi – przeprowadzona przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej Urzędu Miasta Łodzi była podsumowaniem działań z mieszkańcami w ramach pierwszej edycji budżetu obywatelskiego.

Publikacja „Jak młodzi programowali dom kultury? Ewaluacja projektu partycypacyjnego w praktyce” autorstwa Marty Olejnik do [pobrania](#)

2. Ewaluacja projektu „Mikrolaboratorium partycypacji” – działania ewaluacyjne towarzyszące projektowi partycypacyjnemu realizowanemu przez Fundację Pole Dialogu w Domu Kultury KADR w Warszawie, który miał na celu zaangażowanie licealistów z okolicznych szkół w wypracowanie pomysłów na nowe zajęcia dla młodzieży w ramach oferty domu kultury.

Tłumaczenie studium przypadku do [pobrania](#)

3. Ewaluacja procesu partycypacyjnego ws. wykorzystania terenów leśnych wokół góry Sant Miquel w gminie Setcases (Ripollès) w Katalonii.

TEKSTY

Tekst do [pobrania](#)

1. **„Wprowadzanie zmiany: Przewodnik po ewaluacji partycypacji obywatelskiej na poziomie centralnym”, Diane Warburton, Richard Wilson, Elspeth Rainbow.**

Publikacja została wydana przez organizacje Involve i Shared Practice w 2007 roku. Opisuje zasady prowadzenia dobrej i efektywnej ewaluacji procesów partycypacyjnych, tłumaczy, jak zaplanować proces ewaluacji, jakie metody realizacji ewaluacji wybrać, jak angażować w ewaluację różnych interesariuszy oraz jak mierzyć efekty ewaluacji.

Publikacja do [pobrania](#)

2. **„Przewodnik po ewaluacji procesów partycypacyjnych”, Marc Parés, Hug March, w: „Partycypacja publiczna krok po kroku. Antologia tekstów” (red. Oktawiusz Chrzanowski).**

Tłumaczenie hiszpańskiej publikacji systematyzującej wiedzę na temat specyfiki ewaluacji procesów partycypacyjnych i różnych funkcji, jakie może spełniać. Tekst stanowi część antologii wydanej przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych w ramach projektu „Decydujemy Razem”.

Publikacja do [pobrania](#)

3. **„Ewaluacja. Jak to się robi?”, Maria Wiśnicka, Łukasz Ostrowski**

Poradnik przygotowany przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” i Polsko-Amerykańską Fundację Wolności (PAFW). Zawiera praktyczne porady dotyczące tego, w jaki sposób planować i realizować działania ewaluacyjne oraz jak wykorzystywać ich efekty. Bazuje na doświadczeniach organizacji pozarządowych współpracujących z PAFW, a także na przeglądzie polskiej i zagranicznej literatury związanej z ewaluacją. Poradnik został opracowany z myślą o programach Fundacji, jednak wiele wniosków można przełożyć także na inne projekty.

Uczestnicy seminarium

SAMORZĄD:

Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej
Urząd Miejski w Elblągu
Urząd Miejski w Gdańsku
Urząd Miasta Lublin
Urząd Miasta Łodzi
Urząd Miasta Olsztyna
Urząd Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy
Urząd Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy
Urząd Dzielnicy Wola m.st. Warszawy
Urząd m.st. Warszawy

INSTYTUCJE PUBLICZNE:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni
Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży
Pomorski Park Naukowo-Technologiczny
Uniwersytet Jagielloński
Uniwersytet Warszawski

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE:

Centrum Partycypacji Społeczno-Ekonomicznej
Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL
Centrum Wyzwań Społecznych
Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych
Fundacja „Dobry Czas”
Fundacja Edukacji Ekonomicznej
Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych SocLab
Fundacja Sendzimira
Fundacja Stańczyka
Fundacja Wspomagania Wsi
Fundacja Zmian Społecznych „Kreatywni”
Inicjatywa „Prawo do Miasta”
Instytut Spraw Obywatelskich
Ośrodek Ewaluacji
Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne
Stowarzyszenie Amazonek Gdyńskich / Spółdzielnia Socjalna „50+”
Stowarzyszenie Homo Faber
Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych RzeczJasna
Stowarzyszenie na rzecz poprawy środowiska mieszkalnego Odblokuj
Stowarzyszenie Właścicieli Lokali

SEKTOR PRYWATNY

Communication Service

WR-ŚRODOWISKO

Realizatorzy projektu „Kurs - Partycypacja !”

 partycypacjaobywatelska.pl

Laboratorium Partycypacji Obywatelskiej (LPO) jest projektem prowadzonym od 2010 roku w Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” przy wsparciu m.in. Fundacji im. Stefana Batorego. Zespół LPO podejmuje działania na rzecz gromadzenia oraz wymiany wiedzy i doświadczeń związanych z działaniami partycypacyjnymi wśród przedstawicieli administracji publicznej, organizacji pozarządowych i wszystkich osób zainteresowanych tematem włączania obywateli we współdecydowanie o sprawach publicznych. Prowadzi portal www.partycypacjaobywatelska.pl i organizuje otwarte seminaria poświęcone różnym aspektom partycypacji.

pracownia badań
i innowacji społecznych

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” powstała, aby rzetelnie i krytycznie opisywać wyzwania dotyczące życia społecznego w Polsce. Opracowuje i upowszechnia innowacyjne rozwiązania, które mogą pomóc sprostać tym wyzwaniom. Szuka ich, łącząc perspektywę badaczy-akademików i aktywistów społecznych oraz podejmując działania koncentrujące się na kluczowych zagadnieniach: rozwoju wspólnot lokalnych, innowacjach społecznych, wolontariacie oraz partycypacji obywatelskiej. Więcej informacji na stronie: www.stocznia.org.pl.

Miasto Gdynia jest jednym z najbardziej innowacyjnych samorządów w Polsce. O kilku lat w Gdyni działa Gdyńskie Centrum Innowacji, powołane przez Radę Miasta Gdyni do koordynowania rozwoju Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego oraz do realizacji zadań związanych z rozwojem przedsięwzięć innowacyjnych na terenie miasta. Do głównych zadań GCI należy między innymi: rozwój gospodarki opartej na wiedzy poprzez tworzenie efektywnych powiązań pomiędzy nauką i biznesem, wspieranie i stymulowanie przedsiębiorczości innowacyjnej, promocja innowacyjności i aktywnej edukacji oraz współpraca z partnerami lokalnymi, regionalnymi oraz międzynarodowymi w zakresie rozwoju przedsięwzięć innowacyjnych.

Więcej o Gdyńskim Centrum Innowacji można przeczytać na stronie: <http://ppnt.pl/gdyskie-centrum-innowacji-polityka-jakosci-cgi-bip.html%20>.

Involve to brytyjska organizacja posiadająca doświadczenie w realizacji procesów partycypacyjnych na poziomie lokalnym i krajowym w Wielkiej Brytanii oraz projektowaniu odpowiednich narzędzi, m.in. we współpracy z OECD, UNDP, Komisją Europejską, rządem i władzami samorządowymi Wielkiej Brytanii. Więcej na stronie: <http://www.involve.org.uk/>.